

وزارت تحصیلات عالی
ریاست پوهنتون رنبا
معاونیت علمی-تدریسی

کمیته ارتقای کیفیت و اعتباردهی پوهنتون رنبا

پالیسی آزادی های آکادمیک در پوهنتون رنبا

سال ۱۳۹۸-۱۳۹۹

پالیسی آزادی های آکادمیک در پوهنتون رنا

مقدمه:

یکی از ویژگی های انسان که خداوند بزرگ به حیث یک نعمت به او ارزانی فرموده است، آزاد بودنش است، انسان آزاد آفریده شده است و آزاد باید زندگی کند، در کشور عزیز ما افغانستان خوشبختانه در اسناد تقنینی نافذه به خصوص در قانون اساسی آزادی به مثابه یک حق شناخته شده و آزادی و کرامت انسانی از تعرض مصوون دانسته شده است. خداوند انسان را آزاد خلق نموده و امکانات جهان هستی را برای تعالی و پیشرفت او، در اختیارش قرار داده است. آزادی های انسان مبتنی بر قوانین طبیعی و وضعی، بدون حد و حصر نبوده و به منظور بقای نسل و حفظ کرامت و حقوق انسان، تحت شرایطی محدود میگردد. تمام ادیان آسمانی تعدی به حقوق دیگران را نهی نموده و تمام انسان ها را به رعایت حقوق و آزادی های دیگران تشویق مینماید. قانون اساسی افغانستان نیز در ماده بیست و چهارم چنین بیان میدارد: " آزادی حق طبیعی انسان است. این حق جز آزادی دیگران ومصالح عامه که توسط قانون تنظیم می گردد، حدودی ندارد. آزادی و کرامت انسان از تعرض مصوون است. دولت به احترام و حمایت آزادی و کرامت انسان مکلف می باشد. به همین گونه در ماده سی و چهارم قانون اساسی کشور آزادی بیان تسجیل گردیده است، و چنین حکم می کند: " آزادی بیان از تعرض مصوون است. هر افغان حق دارد فکر خود را به وسیله گفتار، نوشته، تصویر و یا وسایل دیگر با رعایت احکام مندرج این قانون اساسی اظهار نماید". " همچنان در بند 11 ماده سوم قانون تحصیلات عالی ملکی آزادی آکادمیک را اینگونه تعریف نموده است: "آزادی آکادمیک: ارائه آزادانه نظریات علمی بر مبنای روش ها و معیارهای علمی پذیرفته شده می باشد."

نهاد های تحصیلات عالی به مثابه تولید کنندگان دانش، تخصص و خرد و نیز اشاعه دهندگان دانش بشری، باید از آزادی های قانونی برخوردار باشند، تا با خاطر آرام به پژوهش و کشف مجهولات پرداخته، با نظرات علمی خود جامعه را به سوی افق های روشن و اهداف والای انسانی راهنمایی نمایند.

این پالیسی در روشنی قوانین نافذه کشور تدوین و بعد از بحث و تایید شورای علمی پوهنتون رنا نهایی و مرعی الاجرا می باشد.

مبنی:

ماده اول:

این پالیسی به تاسی از احکام مندرج ماده بیست و چهارم، سی و چهارم، چهل و سوم و چهل و هفتم قانون اساسی و بند 11 ماده سوم قانون تحصیلات عالی وضع شده است.

آزادی های اکادمیک کادر علمی

ماده دوم:

1. اعضای کادر علمی و اکادمیک و دانشجویان دانشگاه رنا آزادی اکادمیک را در مسیری که همسو با آموزش و پژوهش مسئولانه است، به کار برده و در تولید و نشر دانش سهم می گیرند.
2. تمامی نظریات و اظهارات اکادمیک، باید منطقی و عقلانی با حسن نیت و وضاحت بیان گردد و عاری از هر گونه خشونت، خرافات و تعصب باشد.
3. مرزهای آزادی بیان اکادمیک تا حدی می باشد که به عملکرد خلاف قانون نیانجامد و باعث تضعیف و تهدید آزادی های علمی دیگر اعضای اکادمیک و دانشجویان نگردد.
4. فعالیت های علمی و پژوهشی اعضای اکادمیک و محصلان همسو با حسن شهرت دانشگاه رنا و قضاوت منصفانه در رابطه با حوزه های کاری دانشگاه حفظ و تقویت می گردد.
5. تعهد به آزادی اکادمیک اعضای علمی دانشگاه می تواند ارزش های مطلوب جامعه را ترویج دهد و با نقد و به چالش کشیدن خرافات و باورهای نادرست اجتماعی صادقانه و مسئولانه، گسترش مرزهای دانش و انتشار آن را محقق کند.
6. اعضای اکادمیک و محصلان در دانشگاه رنا آزاد هستند تا در چارچوب ضوابط قانونی و حفظ ارزش های ملی و دینی، تحقیقات و گفتمان های اکادمیک و انتقادی را بدون واهمه ترس از قرار نگرفتن موضوعات در اولویت های دانشگاه به پیش ببرند.
7. در موارد نقض آزادی های اکادمیک، و تعارض و تناقض در اجرای مسئولانه آزادی های اکادمیک دانشگاه از طریق کمیته انضباطی به موضوع رسیدگی می کند و مطابق با ضوابط موجود، اقدامات لازم انجام می دهد.
- 8- اعضای علمی دارای حق آزادی در تدریس، تحقیق و امور آموزشی با رعایت معیار های پذیرفته شده علمی و قانونی؛
- 9- آزادی در بیان حقایق و واقعیت های دریافت شده از تحقیقات با در نظر داشت ارزش های اسلامی و ملی؛
- 10- آزادی فکری در پژوهش و تحقیقات؛

- 11- برقراری ارتباط آزادانه با نهاد ها و سازمان های اکادمیکی ملی و بین المللی در روشنی پالیسی های پوهنتون رنا؛
- 12- آزادی در ابراز نظر پیرامون تعدیل و تغییرات مثبت در برنامه های درسی و آموزشی با در نظر گرفتن کاریکولم تأیید شده و مفردات درسی؛
- 13- آزادی عمل استادان در اداره صنف مطابق به موازین دسپلینی و پالیسی نظم و اخلاق؛
- 14- آزادی شجاعت و جسارت برای طرح ایده ها و پرسش های نو با رعایت اصول اخلاقی و ارزش های اسلامی و ملی؛
- 15- آزادی در سعی و تلاش برای گسترش علم و دانش در سطح جامعه؛
- 16- داشتن استقلال عمل سازمانی در پوهنتون؛
- 17- آزادی در حل مسایل فکری مربوط به رشته و تخصص؛
- 18- عدم محدودیت استاد در استفاده از روش های مفید تدریس بعد از تأیید شورای علمی دانشکده؛
- 19- آزادی در ارائه یافته ها و نتایج تحقیق با در نظر داشت قانون اساسی و قانون تحصیلات عالی؛
- 20- آزادی اشتراک در اجتماعات علمی مانند کنفرانس ها، سیمینارها، ورکشاپ ها و غیره با در نظر داشت تقسیم اوقات درسی و ارایه گزارش مفصل به بخش مربوطه؛
- 21- آزادی اشتراک در انجمن ها و کمیته ها؛
- 22- آزادی نقد علمی آثار دیگران؛
- 23- آزادی در ارائه طرح های ابتکاری و نوآوری ها در رشته و تخصص مربوطه؛
- 24- سایر آزادی هایی که با قوانین، لوایح، مقررات، طرز العمل ها مغایرت نداشته باشد.
- 25- حق دسترسی به اطلاعات طبق قانون دسترسی به اطلاعات.
- 26- حق دسترسی به قرارداد کار و در صورت نیاز به دفتر سوانح.

آزادی های دانشجویان:

ماده سوم:

- 1- آزادی در انتخاب رشته و گزینش برنامه های درسی مطابق به لایحه کربدت؛
- 2- آزادی در انتخاب موضوع، پژوهش و تحقیق با رعایت ارزش های اسلامی و ملی؛
- 3- آزادی اشتراکت در انجمن ها و شوراهای دانشجویی؛
- 4- آزادی در نقد نمودن نظرات دیگران مبتنی بر اصول علمی؛
- 5- حق اشتراک و عضویت نماینده دانشجویان در کمیته نظم و دیسپلین؛
- 6- حق ابراز نظر و انتقاد عملکرد استادان و کارمندان دانشگاه؛
- 7- حق اشتراک در ارزیابی های مختلف استادان و سایر کارمندان پوهنتون؛
- 8- حق تجدید نظر در نمره های امتحان نهایی مطابق به لوایح امتحانات؛
- 9- حق دسترسی مساویانه به تمام امکانات و تسهیلات دانشگاهی که برای دانشجویان فراهم شده است؛
- 10- حق ابراز نظر در پلان های استراتژیک و سایر برنامه های دانشگاه؛
- 11- حق اشتراک در کمیته تحقیقات علمی و ابراز نظر در موارد علمی_ پژوهشی.
- 12- حق دسترسی به اطلاعات طبق احکام قانون دسترسی به اطلاعات.
- 13- حق دسترسی به ریز نمرات در جریان دوره تحصیل.
- 14- حق دسترسی به سوابق تحصیلی و نیز دریافت سند تحصیلی و تصدیق کاری.
- 15- حق داشتن عضویت در کمیته جندر به سطح پوهنتون.

پیامد های عدم رعایت مفاد این پالیسی

ماده چهارم:

- 1- هرگونه تخطی از قوانین، لوایح، طرز العمل ها و پالیسی توسط تمام منسوبین دانشگاه و دانشجویان مطابق به اسناد تقنینی مربوطه بررسی گردیده و برای شخص خاطی متناسب با عمل وی، جزا داده میشود.
- 2- در صورتی که تخطی از مفاد این طرز العمل اتفاق افتد و در اسناد تقنینی دیگر از جزا برای فرد خاطی تذکری داده نشده باشد، متناسب با میزان تخطی، حسب زیر تصمیم اتخاذ میگردد:

توصیه شفاهی؛

توصیه کتبی؛

اخطار شفاهی؛

اخطار کتبی؛

کسر معاش کوتاه مدت الی پنج روز (برای منسوبان دانشگاه)

کسر معاش بلند مدت الی ده روز (برای منسوبان دانشگاه)

اخراج موقت حد اکثر 4 روز (برای دانشجویان)؛

تبدیلی اجباری به نهاد دیگر (برای دانشجویان)؛

این پالیسی به تاریخ / / 139 در شورای علمی مطرح و بعد از تأیید در پروتوکل شماره ( ) ثبت گردید.